

Saksframlegg

TRONDHEIM KOMMUNES VENNSKAPSBYSAMARBEID

Arkivsaksnr.: 10/39540

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

- 1) Bystyret tar statusen for vennsapsbyarbeidet og oversikten over andre kjente relasjoner og nettverk som kommunen er involvert i, til orientering
- 2) Trondheim kommune skal fortsatt arbeide med de aktive relasjonene som omfatter det Nordiske vennsapsbysamarbeidet, Darmstadt, Dunfirmline, Petach-Tikva og Split.
- 3) Ramallah gis status som særskilt fokusområde ut fra de gitte forutsetninger
- 4) Vennsapsarbeidet Trondheim – Keren gis status som solidaritetsrelasjon og at arbeidet fortsetter i regi av foreningen.
- 5) Tirasbol, Graz, og Vallejo gis status som hvilende relasjoner. Kontakt vil bli opprettet dersom det oppstår ønske om konkret samarbeid.
- 6) Det innledes kontakt med myndighetene i Puerto Montt med tanke på å opprette formell vennsapsbystatus da dette anses å kunne ha stor betydning for fiskerimessene i Trondheim. Det forutsettes at den løpende relasjonen ivaretas av partene .
- 7) Administrasjonen gis fullmakt til å undersøke muligheten av et prosjektrelatert samarbeid med Krakow som kan danne grunnlag for en eventuell senere etablering av vennsapsbyrelasjon, og at det søkes etter relevante miljøer i Trondheim som kan bistå med relasjonsbyggingen.
- 8) Bystyret vil foreløpig ikke ta noe initiativ overfor Kanazawa i Japan.
- 9) Bystyret vil foreløpig ikke at det tas initiativ overfor Upernavik på Grønland da det hittil ikke er registrert aktivitet fra noen av partene.
- 10) Formannskapet gis fullmakt til å opprette en vennsapsby-/ internasjonal komité.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok 28. Januar 2010, Arkivsak 09/40014 *Store-lille Trondheim i verden, internasjonal strategi for Trondheim kommune*. I denne saken lovet rådmannen å komme tilbake med en egen sak om vennsapsbyforbindelsene.

Denne saken omhandler status for arbeidet med vennsapsbyene per i dag, samt en oversikt over andre kjente relasjoner og nettverk som kommunen er involvert i. Det tas imidlertid forbehold om at det eksisterer relasjoner og nettverk som ikke er tatt med i denne saken. Det skal senere gjennomføres en kartlegging av kommunens internasjonale aktiviteter som vil kunne danne grunnlag for en egen sak om dette. Saken omhandler også ønsker om å opprette nye vennsapsbyforbindelser, fremtidige utviklingsmuligheter og forslag til vedtak.

Trondheim kommune

De Nordiske vennskapsbyene / Nordisk plattform

Det nordiske vennskapsbysamarbeidet mellom byene Odense, Tammerfors, Norrköping, Kopavogur og Trondheim, ble etablert på initiativ fra Foreningen Norden i 1946. Klaksvik på Færøyene kom med formelt i 1987. I den forbindelse ble det også åpnet for at Upernavik på Grønland kunne innlemmes i ordningen (Formannskapet 25.05.87). Det har så langt ikke vært tatt initiativ i så måte fra noen av partene.

Under nordisk vennskapsbymøte i Norrköping 1995, etablerte man Nordisk plattform som grunnlag for en konkretisering av samarbeidet mellom de nordiske vennskapsbyene.

Nordisk Plattform rettet seg mot 4 overordnede innsatsområder:

1. Felles strategi ved valg av nye samarbeids- eller vennskapsbyer.
2. Fellesprosjekt innen utdanning, kultur og fritid, miljø, næringsliv.
3. Felles EU-søknader fra Trondheim, Tammerfors, Odense, Norrköping.
4. Felles samarbeidsavtaler med utomeuropeiske byer.

Status for arbeidet:

Nordisk plattform ble i tråd med Trondheim kommunes internasjonale strategi evaluert under nordisk vennskapsbymøte i Trondheim den 14-15. April 2010. Det overordnede inntrykket er at samarbeidet mellom de nordiske vennskapsbyene har ført til mange, spennende og nyttige prosjekter, og har vært preget av regularitet og god oppfølging fra den enkelte by. Imidlertid viser utviklingen at flere av de nevnte innsatsområder ovenfor i liten grad er blitt realisert.

- Det ble ikke etablert felles strategi ved valg av nye samarbeidsrelasjoner. Hver by har på eget initiativ inngått nye samarbeidsavtaler med byer utenfor nettverket.
- Det finnes få eksempler på godkjente EU-søknader innenfor rammen av prosjektsamarbeid i Nordisk Plattform. Imidlertid finnes det eksempel på EU-prosjekt som den enkelte by har gjennomført sammen med andre byer utenfor det nordiske nettverket.
- Det eksisterer ingen felles samarbeidsavtaler med andre utenom europeiske byer.
- Det mest aktive samarbeidet finner vi innen områdene skole og utdanning, kultur/ fritid og miljø.

Det finnes flere årsaker til at det kan registreres lav måloppnåelse i forhold til de mål som ble satt i 1995. Muligens var målene for ambisiøse? Omverden har forandret seg, globaliseringen har ført til økt internasjonalt samarbeid utenom vennskapsbysamarbeidet og det internasjonale arbeidet har fått større betydning og fokus. Byene har hver for seg blitt involvert i nye relasjoner, fått nye samarbeidspartnere og utviklet internasjonalt samarbeid parallelt med det nordiske vennskapsbysamarbeidet. Det økonomiske trykket på kommunene har i de senere år satt sitt preg på samarbeidet slik at mange av de foreslåtte prosjektene ikke har kunnet realiseres. Imidlertid har nye prosjekter kommet til som har bidratt til å utvikle våre byer og kommunale virksomheter og som har ført til å styrke den nordiske samhörigheten.

Trondheim kommune

Den gamle avtalen har definitivt gått ut på dato. Fra politisk nivå ble det under evalueringen under vennsksbytreffet i Trondheim med stor enighet fremført fra alle byene at det er ønskelig med en ny samarbeidsavtale omkring Nordisk plattform. Det skal til neste vennsksbytreff i Tammerfors 2012, foreligge forslag til ny avtale. Det vil bli lagt vekt på at arbeidet med Nordisk plattform er av en slik art at det gir politisk engasjement og stimulerer til deltakelse fra politisk nivå.

Flere av vennsksbyene i Nordisk Plattform er i likhet med Trondheim nå i ferd med å gjennomgå sine samarbeids- og vennsksbyavtaler. Det overordnede bilde for flere byers vedkommende er at vennsksbysamarbeidet er blitt en del av en utvidet international innsats, hvor de enkelte byer også inngår i andre faglige internasjonale nettverk og deltar i projekter med byer, som ikke er offisielle vennsksbyer. Dette er også en realitet for Trondheims vedkommende.

De øvrige Europeiske vennsksbyene

Blant de øvrige europeiske vennsksbyene finner vi Darmstadt i Tyskland (1968), Dunfirmline i Skottland (1945), Graz i Østerrike (1964), Tiraspol i Moldova (1987) og Split i Kroatia (1956). Det typiske for disse byene er at engasjementet varierer fra ganske aktivt til ingen aktivitet.

Status for arbeidet:

Darmstadt

Darmstadt, som gjennom sitt internasjonale kontor kontinuerlig fremmer forslag og invitasjoner til samarbeid og utvekslinger innen idrett, kultur, turisme, arkitektur og kunnskapsutveksling, hører til blant de mest aktive vennsksbyene. Darmstadt gjennomførte i perioden 2009 – 2011 over 300 vennsksbyprosjekter. Som en særegen kuriositet kan nevnes at hvert år sykler en triatlon klubb fra Darmstadt – Sportgemeinschaft Arheiligen, til en av sine vennsksbyer. Trondheim tok i mot i 2009 og i år går ferden til Bursa i Tyrkia. Hvert år arrangeres også Europa weekend hvor alle Darmstads vennsksbyer inviteres til ”Grenzgang” – en spasertur som gjennomføres i ulike bydeler og hvor vennsksbyene presenterer seg ved stands. I 2010 deltok mer enn 800 av byens innbyggere i arrangementet

Dunfirmline

Kontakten med Dunfirmline er gjennom mange år opprettholdt gjennom Trondheim – Dunfirmline vennsksbykomite, og den skotske foreningen i Trondheim St. Andrew Society. Foreningene har selv stått som arrangører for kulturreiser til Skottland hvor kulturarv og historie har stått i sentrum. I 2005 markerte man 60-årsjubileet for etableringen av vennsksbyavtalen ved arrangementer både i Trondheim og i Dunfirmline. Det har vært jevnlig besøk og kontakter mellom Trondheim og Dunfirmline innenfor skole, kultur, organisasjoner og ungdomsarbeid samt treff med krigsveteraner. I den senere tid er det opprettet forbindelser hvor Ungdommens bystyre har utvekslet erfaringer med Dunfirmline gjennom gjensidige besøk.

Split, Graz og Tiraspol

Det har vært liten eller ingen kontakt med disse byene siden 1997.

Siste registrerte kontakt med Split var invitasjon til feiringen av St. Domnius Day og Splits 1700 års feiring i mai 2006. Ingen fra Trondheim deltok. Imidlertid er det kommet ønske fra Split om en større involvering fra Trondheims side og kontakt er gjenopptatt da Trondheim kommune deltar i et EU prosjekt GOSPEL / CIUDAD hvor Split også deltar. Prosjektet omhandler i hovedsak tilrettelegging av ulike fysiske aktiviteter for mennesker som behøver spesiell tilrettelegging.

Trondheim kommune

Fra Graz er det registrert invitasjon til Summer University EUROSØ og Internasjonalt ordførermøte fra 2004. Ingen fra Trondheim deltok

Tiraspol utrykte i brev av 25. oktober 2000 ønske om å få i stand konkrete prosjekter og samarbeid med Trondheim. Brevet er trolig ubesvart.

Vennskapsbyer utenfor Europa

Ramallah i Palestina (2004), Petach-Tikva i Israel (1975) og Vallejo i California (1960)

Ramallah er den sist etablerte vennskapsbyen og det er innledet samarbeid innen områdene turisme, økonomi, utdanning, kultur, byplanlegging og forvaltning. Samarbeidet ivaretas av en svært aktiv vennskapsforening – Vennskapsforeningen Trondheim – Ramallah (2004) som også deltar aktivt i planlegging og gjennomføring av vennskapsforbindelsen. I forbindelse med feiringen av Ramallahs 100-års jubileum i 2008, ble aktiviteten økt med bl.a. med bistand til Garden of Nations, Kunstutstilling av kunstnerne Sulaiman Mansour og Håkon Gullvåg, festforestilling og konserter. Deltakere fra Ramallah er invitert på gjensitt til Trondheim i forbindelse med idrettsaktiviteter og Olavsfestdagene. Det har også vært utveksling på administrativt og politisk nivå. Det er gjennomført flere ungdomsprosjekter bl.a Yo-Pro-prosjektet, musikkskolesamarbeid og Ungdommens bystyre deltar etableringen av tilsvarende virksomhet i Ramallah. I tillegg har NTNU og andre vitenskaplige institusjoner besøkt Ramallah og vitenskaplig personell fra Ramallah har gjort gjensitt.

Petach-Tikva fikk økt oppmerksomhet etter at relasjonen til Ramallah ble etablert. Etter flere år uten aktivitet, har relasjonen vokst seg frem også takket være etableringen av vennskapsforeningen for Petach-Tikva i Trondheim (2004). Foreningen ble etablert på bakgrunn av vedtak i bystyret i januar 2004 som forutsatte at den formelle kontakten mellom Petach-Tikva og Trondheim skulle aktiveres. I de senere år har Trondheim kommune bl.a. bidratt til en kunstutstilling i Israel og utveksling av ungdomsgrupper, musikkskolesamarbeid, samt sikret deltakelse fra israelske fotballungdommer i forbindelse med Scandia cup. I 2010 deltok et Ungdomskor fra Petach Tikva under Olavsfestdagene Ungdommens bystyre har etablert kontakt med tilsvarende i Petach-Tikva

Formannskapet ble 12.06.2008 forelagt et notat fra ordføreren som viste kommunens innsats overfor vennskapsbyene i Midt-Østen.

Vallejo

Vallejo er den største byen i Solano County i California. Det har siden 1997 ikke vært særlig kontakt mellom byene. Imidlertid er det nå gjenopptatt dialog i forbindelse i og med at Vallejo planlegger å markere 50 års jubileet for opprettelsen av vennskapsbyforbindelsen med Trondheim (oktober 1960). Det er nedsatt en egen komité for dette arbeidet i Vallejo. Det er ikke kommet henvendelser om deltakelse fra Trondheims side, men den norske generalkonsulen deltok under arrangementet 25. september i år. Hilsen fra ordfører ble sendt.

Fra miljøer knyttet til forskning i Trondheim er det uttrykt forbauselse over at relasjonen til Vallejo ikke er mer aktiv da denne byens beliggenhet i California og San Francisco Bay grenser til interessante forskningsmiljøer bl.a Silicon Valley. Det er usikkert om hvorvidt vår relasjon til Vallejo uten videre vil gi gevinst i forhold til disse miljøene.

Økonomi

Det meste av arbeidet med vennskapsbyene skjer innen rammen av vedtatt budsjett som dekker

Trondheim kommune

reiser og løpende prosjektkostnader. I all hovedsak så vedlikeholdes de internasjonale relasjonene gjennom administrative kontakter per e-post bortsett fra arbeidet med Nordisk plattform hvor arbeidsgruppen møtes en gang i året.

Det er imidlertid et økende press fra aktører som ønsker å besøke våre vennskapsbyer eller invitere besøkende fra disse til Trondheim. Disse henvises til å søke vennskapsbykontoen som i budsjettet for 2010 har en ramme på kr 75.000. Det har også vært bevilget midler over kulturfondet til vennskapsbyprosjekter av større format. I tillegg er ordførerens konto benyttet i noen tilfeller.

Nedenfor gjengis en oversikt over hva enkelte av våre Nordiske vennskapsbyer oppgir avsatt til formålet:

Norrköping:

SEK 545.000 av sentrale midler er avsatt til vennskapsbysamarbeidet hvorav SEK 150.000 til samarbeid innen utdanning / lærertreff m.m. og SEK 395.000 til generelt vennskapsbyarbeid / vedlikehold av nettverk

Odense:

DK 350.000 av sentrale midler er avsatt til vennskapsbysamarbeid

Tammerfors:

€ 180.000 i sentralforvaltningen til internasjonalt arbeid. Av dette går € 60.000 direkte til vennskapsbyarbeid og nettverk.

Klaksvik og Kopavogur

Det er på grunn av nødvendige budsjettreduksjoner ikke avsatt øremerkede midler på budsjettet for 2010.

Alle byene opplyser at det i tillegg kommer midler fra den enkeltes sektors budsjett innen bl.a. kultur, utdanning, universitet og byutvikling. I og med at vi for alle byenes del snakker om en blandingsøkonomi, så er det ikke mulig å få til en oppstilling som viser hva man virkelig bruker til vennskapsbyformål.

Andre relasjoner

I likhet med de øvrige vennskapsbyene har også Trondheim etablert internasjonalt samarbeid og nettverk utenfor selve vennskapsbyordningen. Disse relasjonene bygger i hovedsak på konkrete prosjekter og formål som er vurdert å ha stor verdi.

SØT- samarbeidet – Sunnsvall-Østersund-Trondheim

Samarbeidet mellom Sundsvall, Østersund og Trondheim ble første gang formalisert i en intensjonsavtale om samarbeid 1999. Denne intensjonsavtalen om samarbeid ble fornyet 18.mai 2010. Samarbeidet omhandler både politiske og administrative områder.

Prosjektet har for perioden 2008 til 2011 et formalisert samarbeid mellom byene med mål om å følge opp tidligere utarbeidet strategi for samarbeidet (vedtatt 2007). Dette samarbeidet omfatter i dag bl.a konkrete prosjekter innen miljø, grønn energi, transport, universitet og høyskoler samt pilegrimssamarbeid. Til grunn for samarbeidet ligger en felles formåls erklæring og et strategidokument. Prosjektet finansieres med midler fra EU, privat medfinansiering og med lokale egenandeler. I Trondheim kommunes budsjett er det satt av kr 120 000 i 2010.

Trondheim kommune

Vennskapsforeningen Trondheim – Keren (Eritrea) (1992)

Vennskap Trondheim – Keren tidligere Vennskap Heimdal – Keren) er etablert som et privat initiativ støttet av Kirkens Nødhjelp med hensikt å skape gjensidig kontakt mellom Trondheim og byen Keren i Eritrea. En gjensidig avtale ble undertegnet i 1994 da ordføreren i Keren besøkte Trondheim. Hovedfokuset i denne avtalen er å opprettholde linken mellom Keren og Trondheim basert på partnerskap og utveksling, fokusere på kvaliteten i dagliglivet i de to byer gjennom toveis kontakt mellom kunst- og kulturliv, skoler, menigheter, lag og organisasjoner og enkeltpersoner, og å være katalysator for prosjektinvolvering mellom byene.

Etter hvert har også fokuset blitt dreiet mot utveksling av kunnskap og teknologi knyttet til å bedre sanitærforholdene i Keren gjennom avfallshåndtering, vannrensing, helse- og hospitalutstyr.

Kontakten er opprettholdt kontinuerlig gjennom hele perioden av vennskapskomiteene. Komiteen i Keren er oppnevnt av myndighetene mens vennskapskomiteen i Trondheim er basert på privat initiativ.

Det er med utgangspunkt i Trondheim gjennomført en evaluering av samarbeidet for hele perioden 1992 – 2010. Tilsvarende evaluering fra Keren vil bli utført. Evalueringen er grundig og gir en detaljert gjennomgang av aktiviteter og et godt bilde av en vennskapsby-link som i stadig større grad har fått betydning både for foreningen og for enkeltpersoner.

Trondheim kommune bidrar bl.a. med dekning av utgifter til trykking av Keren-posten.

Hamburg

I forbindelse med at Trondheim kommune hvert år gir julegran til Hamburg by reiser ordføreren ned og tenner julegrana i forbindelse med åpningen av Julemarkedet. Som ledd i Internasjonal strategi for Trondheim er det opprettet en arbeidsgruppe bestående av Innovasjon Norge, Midt - Norsk handelskammer og Trondheim kommune som i en tid har arbeidet med å tilrettelegge for næringslivsfremstøt i tilknytning til arrangementet. Hamburg er Tysklands nest største by og en av de viktigste når det gjelder Media, IT og Telekommunikasjon. I tillegg er Tyskland og Nord-Tyskland spesielt et viktig markedsområde for Trøndersk reiseliv. Lokal tilrettelegging i Hamburg utføres av Innovasjon Norges Hamburg- kontor og i samarbeid bl.a. med Det Kongelige Norske Generalkonsulat og Der Senat Der Freien und Hansestadt Hamburg.

I november 2009 ble det gjennomført et næringslivseminar i Hamburg med deltakelse fra 21 virksomheter og 37 personer innen trådløs kommunikasjon og mobile tjenester. Hensikten var å benytte anledningen til å fremme ekspertise og bredde i trøndersk næringsliv og legge til rette for møter med tilsvarende virksomheter i Nord -Tyskland. Både Trondheim og Hamburg har sterke forsknings- og næringslivsaktører. Det er planen at det hvert år skal være mulig for ulike deler av trøndersk næringsliv å delta. I 2010 er reiselivet og Trondheim og Trøndelag som turistmål i fokus gjennom seminarer i Hamburg og Brehmen.

Chongqing, Kina

Chongqing, er vennskapsbyen/regionen til Sør-Trøndelag. Samarbeidet med Chongqing startet etter oppfordring fra Chongqing og Miljøvernminister Knut Arild Hareide i 2005. Siden har samarbeidet blitt oppgradert og flere delegasjoner har vært både i Chongqing og i Sør-Trøndelag på besøk.

Chongqing er kanskje verdens raskest voksende by, og har en samlet befolkning på 32 millioner. Miljøproblemene tårner seg opp med den enorme veksten, og samarbeid med Sør-Trøndelag er ikke minst interessant for kineserne på grunn av kunnskaps- og teknologimiljøene ved NTNU og Sintef. Chongqing er en av 4 megabyer som styres direkte fra Beijing (de andre er Beijing, Tianjin og

Trondheim kommune

Shanghai). Chongqing ble utskilt fra Sichuan- provinsen i 1997 Befolkningsveksten i Sør-Trøndelags søsterby, Chongqing, er beregnet til over en halv million mennesker i året.

En delegasjon bestående av representanter fra NTNU, forsknings- og næringsliv samt offentlige representanter besøkte Chongqing våren 2010. Erfaringene fra dette besøket vil bli oppsummert i egen rapport. Imidlertid ble det registrert stor interesse fra kinesisk hold til samarbeid innen forskning og utvikling og kultur. Det er også som ledd i samarbeidsavtalen innledet et skolesamarbeid hvor også Trondheim kommune deltar.

Internasjonale nettverk og samarbeidsbyer

Trondheim kommune har gjennom formaliserte nettverk også kontakt med andre byer. I denne sammenheng nevnes:

ECHO – European Cities of Historical Organs, med byene Alkmaar (Sveits), Brussel (Belgia), Freiberg (Tyskland) Göteborg (Sverige) Innsbruck (Østerrike), Lisboa (Spania), Toulouse (Frankrike), og Treviso (Italia)

Nettverket er en sammenslutning av byer som besitter eldre verdifulle orgler, byer med en rik orgelkultur som utpreger seg i sine hjemland. Fokuset er på den historiske arven, vedlikehold og utvikling på tvers av grenser. I tillegg har nettverket vist seg å bli inspirerende og utviklende for organister.

Årskontingenten er på €40 som deles mellom Trondheim kommune og Nidarosdomen

Si Tous Les Ports du Monde – Netteverk av historiske havnebyer, med byene Quebec (Cannada), Dublin (Irland) Glasgow (Scotland), St Malo, Quimper, Guadeloupe regionen, og Marseille (Frankrike), Cadiz (Spania), Calvi (Korsika), Genova (Italia) Gamagori (Japan) og Fredricia og Sønderborg (Danmark)

Hensikten med netteverket er å etablere økonomisk og kulturelt samarbeid og utveksling blant medlemmene. Områder for promotering er kultur, bioteknologi, bærekraftig utvikling og turisme

Årskontingenten er på kr 25.000 og dekkes av Trondheim kommune

Nordic City Network

Nettverket omfatter byene Lillestrøm, Kristiansand, Stavanger, Tromsø og Trondheim (Norge), Malmø, Norrköping, Umeå, Uppsala (Sverige), Fredricia, Odense, Ålborg og Århus (Danmark)

Hensikten med nettverket er å gjøre byene til attraktive, innovative og konkurransedyktige kunnskapsbyer

Årskontingent kr 50 000 som betales av Trondheim kommune

Equilibrio nord – europeisk skulpturprosjektnettverk

Trondheim mottok i år 2000 en skulptur fra kunstneren Rolf Schaffner. Skulpturen er plassert på Ladehammeren Skulpturen er et ledd i et større europeisk kunstprosjekt. Ideen bak kunstprosjektet er å forme et gigantisk kors over Europa som et minne og en advarsel om krigen og dens ødeleggelser. Korset strekker seg fra Volgograd (tidligere Stalingrad) til Cork

Trondheim kommune

i Irland. Armene i korset forbinder Carla Santanyi på Mallorca og Trondheim gjennom Kølñ som sentrum. Alle søylene er i stein. Navnet Equilibrio betyr balanse og kunstneren har kalt de imaginære linjene mellom byene for ”fredsmeridianer”. Schaffners søyler står ruvende og stille. De er alle plassert på steder som har en spesiell historie å fortelle som er gjenkjennelig og felles i vår kollektive hukommelse. Hensikten er at søylene skal kommunisere med hverandre gjennom et nettverk av kraftlinjer som skal skape balanse mellom jorden og dets innbyggere. På denne måten får søylene liv og mening – og bidrar til å holde minnene og andre verdenskrig ved like og der i gjennom hindre at slikt skjer igjen samtidig som de minner om det ansvar vi har for å skape et bærekraftig samfunn og gjennom det en mer rettferdig verden.

I mai 2010 var ”eierne” av Equilibrio prosjektet samlet i Kølñ. Hensikten var å sette fokus på Schaffners ide og drøfte hvordan det videre arbeidet kan organiseres. Det var første gang byene møttes og det ble enighet om at ”fredsmeridianene” aktiviseres gjennom at kontakter mellom byene etableres. Kølñ har som sentrum i korset påtatt seg ansvaret som koordinator. Planen er at det annethvert år arrangeres samlinger i en av byene og at dette ansvaret går på omgang. Til hver samling skal det settes et tema i Equilibrios ånd dvs. hvor *balanse* er gjennomgående (balanse i natur, balanse i bruk av jordens ressurser osv.). Målgruppen for samlingen bør være ungdom / studenter. I 2012 arrangeres samlingen i Cala Santanyi på Mallorca.

Det er ingen kostnader forbundet med deltakelse i nettverket. Reiseutgifter dekkes av den enkelte by innenfor egne rammer.

Henvendelser fra byer som ønsker formalisert vennsksbyrelasjon til Trondheim

Per i dag er det kjent at det foreligger forslag om at Trondheim kommune oppretter vennsksbyforbindelser med Puerto Montt i Chile, Kanzawa i Japan og Krakow i Polen.

Puerto Montt er en havneby sør i Chile med om lag 180 000 innbyggere. Byens viktigste næringsgrunnlag er fiske og lakseoppdrett, landbruk og skogbruk. Byen er den raskest voksende i det sørlige Chile hovedsakelig pga fiskerinæringen. Det har over år utviklet seg en relasjon mellom Puerto Montt og Trondheim i forbindelse med Fiskerimessene. Bakgrunnen for relasjonen er næringsfellesskap og oppdrettserfaringer samt teknologiutvikling. Flere aktører i Trondheim har vært aktive i forhold til Puerto Montt bl.a. SINTEF. Trondheim kommune har også deltatt i delegasjonsreiser i forbindelse med fiskerimessen. Det har gjennom flere år kommet sterke henstillinger fra arrangøren av Fiskerimessene i Trondheim om at en formalisert kontakt etableres.

Kanazawa er den største byen i Hokuriku regionen og har 450 000 innbyggere. Henvendelsen er kommet via NTNU i forbindelse med Norge – Japan prosjektet 2002. Kanazawa er rik på kultur og historie. I 2009 ble det inngått en utvekslingsavtale mellom Institutt for Sosiologi ved NTNU med School of International Studies ved Kanazawa University. En av Japans fremste festivaler Hyakumangoku Festival vil åpne for utveksling med festivaler i Trondheim. Det er en økende interesse i Japan for status, prosedyrer og formaliteter knyttet til vennsksbystatus. Initiativtakerne mener at status som vennsksby vil øke muligheten for studenter og andre fra Trondheim til å delta i utvekslingsprosjekter. NTNU er en viktig internasjonal aktør og deltar i mange internasjonale nettverk og sammenhenger. Det er derfor nødvendig med en bredere drøfting med NTNU om retning og formål med en eventuell kommunal involvering ut fra et målrettet og hensiktsmessighets perspektiv.

Trondheim kommune

Krakow

I brev av 23. januar 2007 til ordføreren skriver den polske ambassadøren at det er ønskelig å vurdere å knytte nærmere bånd mellom Krakow og Trondheim. Spørsmålet er reist på bakgrunn av erfaringene i forbindelse med NTNUs Polens satsing i 2006. Ambassadøren uttrykker ønske om at den påbegynte prosessen av gjensidig tilnærming mellom representanter for nasjonene burde fortsette.

Krakow har mange likhetstrekk med Trondheim. Krakow hører til blant de eldste byer i Polen og er Polens 3. største by og har tidligere vært hovedstad. Krakow er katedral- og kirkesenter med helgen St. Stanilaus, kronjuveler og universitetsby og betegnes som Polens viktigste økonomiske senter. Byen har rike kunst- og kulturtradisjoner. Befolkningen er ca 765 000.

En delegasjon fra Krakow besøkte Trondheim etter invitasjon fra honorær konsul for Polen i Trondheim (nå honorær General konsul for Polen). Som en følge av dette er det etterspurt en reaksjon på forslaget fra Trondheims side. En vennskapsby i Polen er heller ikke unaturlig da den polske befolkningen i Trondheim er økende og at vi nå er vertskommune for det polske generalkonsulat.

Vurdering

I den vedtatte internasjonale strategi heter det under strategi 2)

Trondheim kommune skal strukturere og utvikle vennskapsbysamarbeidet gjennom å avklare formål og muligheter

Oppfølgingen av denne strategien skal skje gjennom;

- a) å formalisere internasjonalt samarbeid gjennom prosjektrelaterte engasjement basert på strategiske samarbeidsavtaler som er målbare og har dokumenterbar effekt.
- b) å vurdere / gradere vårt arbeid med vennskapsbyer... En kan tenke seg at arbeidet med vennskapsbyene deles inn i fire ulike kategorier:
  - Relasjoner som bygger på konkrete prosjektavtaler med konkrete mål og krav til måloppnåelse
  - Relasjoner som politisk kan defineres som særskilte fokusområder og som åpner for samhandlet innsats med bla nasjonale myndigheter og som gir muligheter for ekstern finansiering
  - Solidaritetsrelasjoner hvor aktiviteten gjerne også drives av andre for eksempel frivillige organisasjoner og foreninger. Det bør imidlertid være et krav om en toveis relasjon hvor gjensidighetsperspektivet som jo er førende for vennskapsbysamarbeidet blir ivaretatt.
  - Hvilede relasjoner hvor aktivitet ikke prioriteres, men hvor det likevel er ønskelig å opprettholde forbindelse.

Vennskapsbyrelasjoner som bygger på konkrete avtaler

Bakgrunnen for denne saken er å strukturere og utvikle arbeidet med de av våre vennskapsbyer hvor det pågår målbar og dokumenterbar aktivitet. Dette er et arbeid som krever jevnlig kontakt og pleie.

Trondheim kommune

Erfaringen så langt er at det er arbeidskrevende å holde relasjoner ved like, men at dette også gir positiv effekt når partene engasjerer seg. De beste eksempler finner vi der hvor det eksisterer konkrete samarbeidsprosjekt eller at oppfølgingsarbeidet skjer gjennom lokale venneforeninger.

Aktive relasjoner

Odense, Tammerfors, Norrköping, Kopavogur og Klaksvik.

De nordiske vennskapsbyene er aktive gjennom Nordisk plattform, Fellesprosjekter innen Universitet / kunnskapsby, miljø og intergrering og Foreningen Norden.

Petach-Tikva, relasjonen har gjennom etableringen vennskapsforeningen blitt aktivisert og aktiviteten er økende. Gjensidig utveksling pågår.

Darmstadt, er særdeles aktiv i forhold til sine vennskapsbyer med et bredt tilbud om samarbeid innen flere områder. Trondheim har deltatt under den årlige Europa week end og gjennom ulike prosjekter innen kultur og skole.

Dunfirmline, relasjonen er aktiv på mange fronter.

Split, har uttrykt ønske om et tettere samarbeid. Et slikt samarbeid er allerede innledet gjennom EU prosjektet GOSPEL/ CIUDAD. Kontakten vil bli intensivert.

Relasjoner som vurderes som særskilt fokusområde

Ramallah har etter etableringen av vennskapsbyavtalen fått mye oppmerksomhet og relasjonen hører definitivt til den mest aktive. På grunn av den spesielle situasjonen i Midt-Østen og at Midt-Østen også har et nasjonalt fokus, foreslås det her at Ramallah inntil videre betraktes som særskilt fokusområde.

Tromsø kommune har i sin internasjonale strategi valgt å gjøre Gaza til særskilt fokusområde. Bakgrunnen er at Palestina har en særskilt oppmerksomhet fra nasjonale myndigheters side og at aktiviteten også muligjgjøres gjennom nasjonale støtteordninger.

Arbeidet i forhold til Ramallah foregår på et bredt plan ikke minst pga den aktive vennskapsforeningen.

Solidaritetsrelasjonene

Vennskapssamarbeidet Trondheim – Keren har vist seg å være svært levedyktig. Den nylig gjennomførte intern evalueringen viser stor aktivitet og kontinuitet i arbeidet. Engasjementet er stort. Det foreslås i denne saken at samarbeidet formaliseres under solidaritets relasjoner.

Hvilende relasjoner

Tirasbol, Graz, og Vallejo

Ut fra en vurdering om at det også er kraft i hvilende relasjoner og at det kan oppstå situasjoner hvor slik kontakt kan være nyttig, foreslås det ikke at Trondheim kommune aktivt sier opp vennskapsavtaler. Kontakt vil bli opprettet dersom det oppstår ønske om konkret samarbeid.

Trondheim kommune

Opprettelse av politisk vennsbykomitè / internasjonal komitè

Omfanget av internasjonale aktiviteter og kontakter i kommunen er i stadig utvikling. Invitasjoner til deltakelse i prosjekter samt ønsker fra ulike hold om kontakt med Trondheim kommune, er økende. Andre store bykommuner som Oslo, Stavanger, Kristiansand og Fredrikstad har opprettet internasjonale kontorer eller strategiske selskaper. I flere av våre vennsbyer er det opprettet en vennsbykomite eller internasjonal komite bestående av politikere utpekt fra formannskap / bystyre. Normalt vil ordfører lede komiteen. Internasjonal direktør kan være sekretariat og saksforbereder. En slik komite vil kunne bidra bedre politisk forankring av det internasjonale arbeidet. Møtefrekvensen reguleres av saksmengden

Rådmannen i Trondheim, 01.10.2010

Morten Wolden
kommunaldirektør

Gerhard Dalen
direktør for internasjonale relasjoner

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)